

paa den Maade, hvorpaa man saa paa den i Begyndelsen af det 19de Aarhundrede. Den Gang saa man paa Lovgivningsmagten saaledes: Kongen er med til at give Lovene, og som Følge heraf maa Domstolene vel fortolke Lovene paa den Maade, at de tager Ordene, hvor disse er utvivlsomme, hvor de rammer Lovgiverens Mening, men de maa ikke fortolke en Lov saaledes, at de kommer til et andet Resultat end det, der har været Lovgiverens Mening. Derfor blev det udtalt i Frankrig, at hvis Domstolene var i Tvivl om, hvad Lovgivningsmagten havde ment, skulde de spørge Lovgivningsmagten om dens Mening. Her oppe i Danmark blev det ligeledes udtalt af den enevældige Konge, at hvis Domstolene var i Tvivl om, hvorledes en Lov skulde forstaaes, skulde man spørge Kongen derom. Hvis man har den bestemte Opfattelse, at Domstolene end ikke har Lov til at fortolke Lovene, hvis de kommer til at gaa mod den Mening, som Rigsdagen har haft, ja, saa holder man paa Kongens og Rigsdagens Myndighed. Det overraskede mig jo noget, at den højtærede Justitsminister nærmest er af den sidste Anskuelse. Den højtærede Justitsminister ser efter min Mening ikke med overdreven Sympati paa Højesteret, for hvis Ministeren gjorde det, vilde han for det første ikke tale om de 13 private fornemme Herrer, der udgør Højesteret, og han vilde heller ikke sige, som han siger Pag. 4389: „... den Fanatisme, der heller ikke gaar Højesterets Dør forbi gennem Tiderne, og ikke alene i Provisorietiden“. Det kan man ikke sige. Højesteret har holdt sig borte fra al Fanatisme. Navnlign kan den højtærede Justitsminister ikke sige: „og ikke alene i Provisorietiden“. Ikke en Gang det ærede Medlem Hr. Zahle tror jeg den højtærede Minister vil kunne faa til at dele dette Synspunkt.

Det er Ministerens Stilling overfor Domstolene. Men hvordan ser Ministeren paa Lovgivningsmagten? Ja, der deler Ministeren den gamle franske Anskuelse. Den Anskuelse, man kæmpede for i Frankrig, udtalte Ministeren meget tydeligt og klart; men jeg er dog ikke overbevist om, at han ogsaa vil tage Konsekvenserne. Ministeren er der ligefrem inde paa, at egentlig bør Domstolene ikke have Lov til at fortolke Lovene, hvis man ikke er sikker paa, at de rammer Rigsdagens Mening, de bør egentlig spørge Rigsdagen derom. Den højtærede Minister siger: „Denne Opfattelse har Højesteret selv“ — nemlig, at den kan tilsidesætte grundlovsstridige Love — „for slet ikke at tale om, at Højesteret efter sin Op-

fattelse overfor den almindelige Lovgivningsmagt, hvor denne handler indenfor sit almindelige Omraade, kan tilsidesætte alt, hvad den mener ikke stemmer med den Fortolkning, Højesteret finder er den rigtige. Lovgivningsmagten kan ikke skabe sig selv nogen Art af Garanti for, hvorledes Højesteret til sin Tid vil fortolke eller forstaa Lovteksten. Med andre Ord, Højesteret, uafsættelig og suveræn, er, i alt Fald efter den almindelige juridiske Opfattelse af vor gældende Forfatning, dennes Slutsten.“

Ogsaa der er Ministeren meget stærkt inde paa, at Domstolene med Hensyn til Fortolkningen i langt højere Grad burde undersøge Lovgiverens Mening. Altsaa, Ministeren mener, at selv hvor Domstolene holder sig indenfor deres almindelige Omraade, bør de ikke under alle Omstændigheder være berettigede til selvstændig Fortolkning, men burde eventuelt spørge Lovgivningsmagten. Den højtærede Minister ryster paa Hovedet, men det nævnte Stykke kan kun forstaaes som Udtryk for den Anskuelse, at Lovgivningsmagten bør have en langt større Myndighed, end den har. Thi Ministeren taler ikke om, at det er grundlovsstridige Love, Højesteret kan fortolke og tilsidesætte, men ganske almindelige Love.

Jeg kommer dernæst til de positive Bestemmelser, vi har i Grundloven. Det er mærkeligt, at der er det ogsaa Tilfældet, at baade de, der kæmper for vor Anskuelse, og de, der kæmper for det modsatte, paaberaaber sig Grundlovens §§ 25 og 72. Vi paaberaaber os altsaa alle de samme Bestemmelser, og derfor synes jeg egentlig, vi maatte kunne blive enige om at lade disse Paragraffer hvile. Der staar i Grundlovens § 25, at foreløbige Love maa ikke stride mod Grundloven. Saa siger Justitsministerens Meningsfæller: Her staar altsaa udtrykkeligt, at en foreløbig Lov maa ikke indeholde noget, der strider mod Grundloven, men naar det ikke staar om de almindelige Love, maa de almindelige Love godt indeholde noget, der strider mod Grundloven. Det lyder i og for sig kønt, men Ministeren maa huske paa, at Grunden til, at der staar, at de foreløbige Love ikke maa stride mod Grundloven, er den, at man mente, det var nødvendigt at sige, at selv i paatrængende Tilfælde kan man ikke gøre noget, der strider mod Grundloven. Men naar man ikke kan gøre det i paatrængende Tilfælde, kan man selvfølgelig langt mindre gøre det under ordinære Forhold. Det er derfor, det er nødvendigt i § 25, hvor man taler om de paatrængende Til-